LYSEKILS KOMMUN

Nyhetsbrev oktober 2024

Projekt Upplevelsenäring – kultur och besöksnäring i samverkan

Fakta om projektet

Projekt: Upplevelsenäring - kultur och besöksnäring i samverkan

Målgrupp: Aktörer inom kultur- och besöksnäring, samt offentliga och andra aktörer som ingår i systemet för plats- och destinationsutveckling

Projekttid: januari 2023-december 2025

Partners i projektet: Lysekil kommun, Innovatum Science Center, Trollhättan Stad, Fredrikstad kommune, Østfold Kunstnersenter och Visit Fredrikstad & Hvaler

Finansiärer: Interreg Sverige – Norge och Fyrbodals kommunalförbund

Interreg Sverige – Norge

Medfinansieras av EUROPEISKA UNIONEN

Fyrbodal

LEDARE

En bättre plats att leva på och besöka

Nu har Interregprojektet *Upplevelsenäring – kultur och besöksnäring* i samverkan kommit ungefär halvvägs och vi har redan sett flera kreativa initiativ, positiva förändringar och konkreta resultat. Utgångspunkten för projektet är att kultur- och turismsektorn, det vi i projektet kallar ”upplevelsenäring”, verkar på samma marknad och har samma publik. Privata resor är ofta kulturdrivna, eftersom vi åker till en plats för att se och uppleva något – och när vi väl är där måste vi bo, äta och kanske shoppa.

Tillsammans skapar kulturlivet och besöksnäringen därför värde inte bara för besökare utan även för boende och samhälle, till exempel genom att skapa liv och rörelse i en stad, locka turister som spenderar pengar på orten och ge fler arbetstillfällen och ökade inkomster till näringsliv och kommun.

De nyss genomförda kulturdagarna är ett av de lokala delprojekt som vi fokuserar på och ett bra exempel på hur en gemensam plattform kan skapa nya samarbeten mellan kulturföreningar, kulturutövare, besöksnäring och näringsliv. Vi berättar i nyhetsbrevet kort om några arrangemang som bidrar till att göra Lysekil till en bättre plats att leva på och besöka, men det finns förstås många, många fler.

Prioriteringen under Interregprojektets första del har varit att identifiera nyckelaktörer, hjälpa dem att hitta nya samarbetspartners och bidra till att förädla de upplevelser som de erbjuder. Långsiktigt ska projektet också fungera systemförändrande, men som en av projektledarna säger i en intervju nedan, så måste vi börja från rätt håll: först ska vi utveckla innehållet, sedan formerna och strukturerna för ökat samarbete mellan kultur och näringsliv. Det vinner vi alla på!

Kajsa Flink, delprojektledare inom Interregprojektet Upplevelsenäring och näringslivsutvecklare Lysekils kommun

I korthet

Projektet *Upplevelsenäring – kultur och besöksnäring i samverkan* ska bidra till att samla fältets aktörer i ett gemensamt ekosystem med syftet att fungera systemförändrande för ökad livskvalitet. Det ska öka och sprida kunskapen om upplevelsenäringens potential för bosatta, besökare och samhälle, skapa incitament, metoder och system för samverkan mellan kultur och besöksnäring, samt utveckla attraktiva, långsiktiga och hållbara upplevelser på relevanta

marknader. Partners i projektet är Innovatum Science Center, Lysekil kommun, Trollhättan stad, Fredrikstad kommune, Østfold kunstnersenter och Visit Fredrikstad & Hvaler.

GENOMFÖRT UNDER LYSEKILS KULTURDAGAR

Kultur för alla

Lysekils Kulturdagar i månadsskiftet september-oktober bjöd invånare och besökare på ett späckat program som lyfte fram det lokala kulturutbudet. Genom konserter, utställningar och aktiviteter kunde kultur upplevas i alla delar av kommunen.

En nyhet i år var en ökad samverkan med det ideella kulturlivet och näringslivet, en ambition att erbjuda mer kultur i det offentliga rummet och att ha aktiviteter på plats för människor som kan ha svårt att ta sig till kulturinstitutionerna.

”Vi har till exempel satsat på allsång på äldreboenden och även förlagt en del av kulturdagarna till skolan. Syftet är att erbjuda kulturella upplevelser för alla och samtidigt ge möjlighet för det lokala kultur- och föreningslivet att visa upp med sina verksamheter”, säger Jonas Ingevaldsson, kulturchef i Lysekils kommun.

Österödskvinnan - Sinnliga upplevelser i centrum

Under kulturdagarna arrangerades en aktivitet för barn och unga på temat Österödskvinnan. Upplägget var inspirerat av idéer från en workshop som Lysekils kommun höll i våras och tog fasta på sinnenas roll i historieförmedlingen.

”Smak, rörelse och andra sinnliga upplevelse är bra sätt att göra historien konkret och begriplig för alla, men passar kanske särskilt bra för barn och unga”, säger Louise Staxäng som var ansvarig för aktiviteten.

Den var uppdelad på tre stationer. Den första hade mat som tema och gav barnen chansen att smaka på bär, växter och örter som Österödskvinnan kan ha livnärt sig på.

Den andra stationen tog fasta på att Österödskvinnan levde ett så aktivt liv att hennes skelett uppvisar samma tecken på belastning som en elitidrottare.

”Här fick barnen chansen att jämföra sin snabbhet med Österödskvinnan, testa strategier för jakt och prova på avslappning i skogsmiljö”, säger Louise Staxäng.

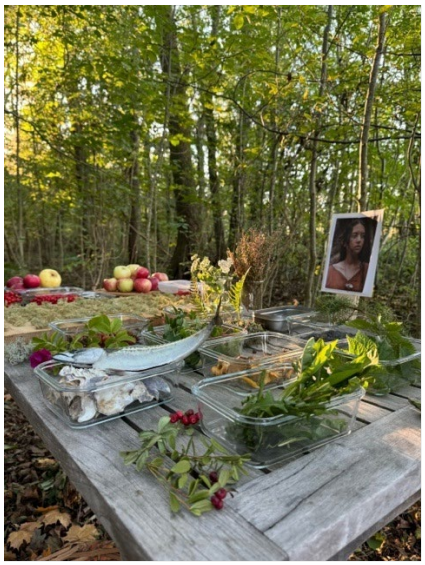

Den tredje och sista stationen ägnades åt berättandet. Barnen fick sitta vid skenet från en brasa och lyssna på historier både om forntiden och om hur det gick till när Österödskvinnan hittades i modern tid.

”Vi samarbetade med Bohusläns museum och scouterna kring eventet och på det sättet blev det ett både lärorikt och roligt sätt att sprida kunskap som binder samman dåtid med nutid”, sammanfattar Louise Staxäng.

Brastad SK8 -Tillåtande plats för unga

Nu har skateparken Brastad SK8 varit i gång i snart ett halvår. Efter invigningen i maj har verksamheten med skateboard och graffitivägg blivit en populär plats för barn och unga i Lysekil – och även lockat en del besökare från andra platser.

Under årets kulturdagar arrangerades två graffiti-workshops med stöd av Interregprojektet Upplevelsenäring. De följde kulturdagarnas övergripande tema ”Hjältar” och leddes av konstnären Cecilia Lindstrand som guidade de unga deltagarna i hur de steg för steg kan skapa graffiti – från skiss till färdigt konstverk.

Kultursamrodnaren Julia Chronholm menar att skateparken är ett viktigt inslag i att bredda kulturutbudet i kommunen för att nå en ung målgrupp.

”Brastad SK8 är en tillåtande plats som barn och unga kan göra till sin egen och som dessutom ger alla en chans att skapa på sina egna villkor. Den gör Lysekil till en både bättre och mer attraktiv plats att bo på, inte minst för barnfamiljer”, säger hon.

GENOMFÖRT

Österrödskvinnan – skyltning och parkering klar

Sedan sommaren är fyndplatsen för Österrödskvinnan mer tillgänglig och organiserad. En parkering har iordningsställts och skyltar satts upp på huvudvägen, vid parkeringen och i anslutning till själva fyndplatsen. Till det kommer också en skylt utmed Kuststigen så att vandrare kan passa på att göra en avstickare från leden till fyndplatsen.

”Syftet är att göra det enklare att hitta, ge besökarna en bättre upplevelse på plats och bidra till ett mer hållbart bruk av platsen”, säger Kajsa Flink.

Arbetet har skett i samverkan mellan kommun, markägare, kringboende och Bohusläns museum.

PÅ GÅNG

Under ytan

I ett samarbete med konstnären Annika Rockström har eleverna på Gullmarsgymnasiet marinbiologiska spetsutbildning tecknat och målat bilder på havets djur och växter. De har undersökt olika havsmiljöer, studerat små organismer genom förstorande stereoluppar och arbetat kreativt med temat havsmedvetenhet. Tidigare år visades bilderna på Havets hus i Lysekil och i februari 2025 öppnar utställningen Under ytan på Trollhättans konsthall.

”Ungdomarna har skapat bilder utifrån vad de upptäckt i sina undersökningar av havsmiljöer. Bilderna visar hur vackert och fascinerande livet i havet är och hur viktigt det är att bevara marina ekosystem” säger Annika Rockström.

Projektet stöds av bland annat Interregprojektet *Upplevelsenäring – kultur och besöksnäring i samverkan* och projektet Shore som syftar till att öka kunskapen om hav och vatten bland elever och lärare i grund- och gymnasieskolor.

”Genom att använda konsten som ett redskap för att undersöka, förstå och förmedla skapas en djupare förståelse och känsla för havet. Både för eleverna som medverkar i utställningen och för besökarna på konsthallen”, säger Annika Rockström.

Utställning: Under ytan, Trollhättans konsthall, 8 februari-9 mars 2025.

Stångehuvud får ny entré

Under 2025 ska en ny och bättre huvudentré till naturreservatet Stångehuvud skapas. Bakom projektet ligger Lysekils kommun och Curmans stiftelse som firar 100 årsjubileum nästa år och tillsammans med kommunen förvaltar naturreservatet.

”Entrén ska tydliggöras och få visst vindskydd, dessutom ska tillgängligheten till informationsskyltarna förbättras. Målet är att ge besökarna en bättre upplevelse och locka till fler och återkommande besök”, säger Sara Chronvall, landskapsarkitekt i Lysekils kommun.

Den nya entrén tas fram i samarbete med arkitektstudenter på Chalmers och byggs under vårvintern 2025 för att vara färdig i oktober.

Kommande stormöte i Lysekil

Den 9-10 april 2025 arrangerar Lysekil ett stormöte för Interregprojektet *Upplevelsenäring – kultur och besöksnäring i samverkan*. Temat för stormötet är ”samverkan”. Mer information kommer.

VI PRESENTERAR

Hallå Henrik Olsson, vem är du och vad gör du?

”Till vardags är jag verksamhetsansvarig för kulturarv på Innovatum Science Center i Trollhättan och nu även projektledare för Interregprojektet *Upplevelsenäring – kultur och besöksnäring i samverkan*.”

Varför är projektet viktigt?

”Kulturen är en underskattad och underutnyttjad samhällskraft, den håller ihop oss, ger mening och skapar upplevelser. Och platser som kan erbjuda hållbara och starka upplevelser är både roligare att besöka och bättre att leva på. Genom att få kulturliv och näringsliv att samarbeta mer vill vi skapa förutsättningar för både kulturen och företagen att blomstra.”

Ni använder begreppet ”kombinatörsroll” i projektet, vad innebär det?

”Samhället arbetar ofta i stuprör, både i den kommunala verksamheten och i mer informella sammanhang. Människor håller sig inom sina områden och träffar sällan personer från andra sektorer. Med ´kombinatörer´ syftar vi på aktörer som rör sig mellan kulturliv och näringsliv och får nya och spännande saker att hända. I projektet försöker vi utveckla metoder för att identifiera och stötta kombinatörerna, eftersom de är alldeles för viktiga för att vi ska hoppas på att de ska dyka upp av en slump.”

Ni är halvvägs in projektet, vad är status i nuläget?

”Vi har tagit stora steg framåt när det gäller att utveckla de upplevelser som våra partners erbjuder. Vi ser många bra lokala evenemang med nytt och förädlat innehåll. Själva begreppet ´upplevelsenäring´ har fått fäste och gör det enklare att prata om den här gränsöverskridande sektorn. Vad gäller systemförändringar upplever vi att det rör på sig, men det är förstås ett mer långsiktigt arbete. Börjar vi att göra saker på ett nytt sätt, förändras även strukturerna efter hand.”

Vad händer nu?

”Nu ska vi fortsätta att utveckla och sprida kompetens mellan våra partners och i våra nätverk med aktörer. Kärnan är att förädla innehållet ytterligare och stärka besökarnas upplevelse på våra besöksmål. Kvalitet i innehållet är alltid prio.”

Nytt nyhetsbrev kommer i september. Hör av dig om du har frågor, idéer eller förslag på innehåll!

Cia Säll, projektledare och destinationsstrateg

Cia.sall@lysekil.se 0523-613162

Kajsa Flink, delprojektledare och eventsamordnare

Kajsa.flink@lysekil.se 0523-613165